

Archief Stad Zutphen 1206-1815

Transcriptie van de repertoria op de resoluties van de magistraat 1573-1740

Aantekeningen kerspel Vorden

Inleiding

De memorie- en resolutieboeken van de stad Zutphen zijn vanaf 1573 bewaard gebleven en vormen een doorlopende serie tot 1808, wanneer onder Franse invloed de overheidsstructuur begint te veranderen. De boeken kunnen gezien worden als voorlopers van de notulen van de gemeenteraad, hoewel in de memorie- en resolutieboeken ook allerhande rechterlijke en militaire zaken werden behandeld. In principe zijn alle besluiten en handelingen van het stadsbestuur van Zutphen in de boeken opgenomen. De administratie was in deze periode echter nog niet zo gestructureerd als wij nu gewend zijn: de boeken vormen dus zeker geen waterdichte administratie. Er zijn 72 delen, die telkens de resoluties genomen in een periode van 5 tot 10 jaar bevatten.

Toelichting op de transcriptie

Zoals bij iedere bron blijft naast de transcriptie, het origineel van groot belang. In dit geval zijn er zelfs twee bronnen: de 19e-eeuwse index en de oorspronkelijke memorie- en resolutieboeken uit de eeuwen daarvoor. De beelden van de originele memorie- en resolutieboeken zijn inmiddels online beschikbaar. Wanneer u in één van de getranscribeerde repertoria een interessant lemma vindt, kunt u het beeld van de oorspronkelijke memorie bekijken. Het is van belang rekening te houden met het feit dat deze handelingen en besluiten soms erg ver in het verleden liggen. Zo kunnen bepaalde woorden een andere betekenis hebben dan nu, of kan een bepaald besluit het gevolg zijn van een politieke of economische situatie. Bij de verschillende lemma's zijn de titels zoveel mogelijk toegelicht en ook elders in de tekst zijn voetnoten opgenomen. Er is in geen geval gestreefd naar volledigheid. Voor een verklaring van termen is gebruik gemaakt van onderstaande literatuur. Deze is ook op het internet en op de studiezaal van het RAZ beschikbaar. Vaak kan creatief zoeken lonend zijn, doordat de oude spelling afwijkt van de hedendaagse. Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan smit in plaats van smid of Raaden in plaats van Raad. Daarnaast wordt er regelmatig gebruik gemaakt van afkortingen. Er is voor gekozen deze niet voluit te schrijven. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste afkortingen. Deze kunt u indien gewenst als zoekterm toepassen:

Burgmr. Burgemeester Gecomm. Gecommitteerden Rentmr. Rentmeester Raadsvr. Raadsvrienden
Ritmr. Ritmeester Gemeensln. Gemeenslieden Lt. Luitenant of Licentiaat Secrets secretaris
Kerkmrn. Kerkmeesteren Timmermrn. Timmermeesteren Gedepuutn Gedeputeerden Schoolmr
Schoolmeester Magt Magistraat Compe Compagnie Capn Capitein

Woordenboeken en literatuur

M. de Vries en L.A. te Winkel, Woordenboek der Nederlandse taal (1882 's-Gravenhage en Leiden).
<http://www.wnt.inl.nl/iWDB/> G.J. van Bork, H. Struik, P.J. Verkruijsse, G.J. Vis, Letterkundig lexicon
voor de neerlandistiek (2002). H.M.F. Landolt Militair woordenboek (2 dln.) (Leiden 1861).

Acten, 't verleenen en passeren van dien Akten en het verlenen en passeren daarvan

1664-11-09 Twee differenten acten, door de vrouw wed. van Westerholt tot Hackfort, en door de jongere broeders en zusters van Westerholt. 20. sept. reeds geëxhibeerd enz.

Admissien en permissien tot inwooninge alhier Verleende toelatingen en toestemmingen om in de stad te wonen

1629-03-28 G. Schomaker, geboortig van Vorden, geadmitteerd alhier in zeker armenhuisje van Juffer van Hell, te mogen wonen, mits zijn dochter, weduwe met 4 à 5 kinderen, niet van Vorden bij zig inneemende

Acten, 't verleenen en passeren van dien Akten en het verlenen en passeren daarvan

1664-11-09 Twee differenten acten, door de vrouw wed. van Westerholt tot Hackfort, en door de jongere broeders en zusters van Westerholt. 20. sept. reeds geëxhibeerd enz.

Berkel

1614-02-24 Op 't bekoomen antwoord van Deventer over 't tweemaal afzagen van den boom voornoemt klachte aan de scholtus Westerholt te doen, en teffens bij 't hof te remonstreren, ten einde de stad bij hertog Reinolts privilegie van 1420. gemaintineerd mag worden

Booden item aansprekers (stads- koopmans- en andere) Bodem en aansprekers

1577-03-23 Geordonneerd dat zekere rentebrief van 5. molder rogge 's jaars uit 2. kampen onder Vorden door J. Mispelkamp en zijn vrouw nagelaten, uit hoofde dat zijln. uit het Bornhof onderholt gehad hebben, den provisoir tot behoef der armen op de Worf zal worden overgeleverd.

Brieven van Voorschrijvinge Aanbevelingsbrieven

1678-11-23 Literas mutru compassus aan de heeren scholtus Ripperda tot Vorden, en scholtus Schimmelpenn. van der Oije tot de Clouse.

Broederschap op de Nieuwstads (St. Antoni's)

1647-03-23 Op de ingekomene brieven der markenrichteren van Vorden, nemen olderln. en gildemrn. aan het wegneemen der Hutte, gezet op de camp de Schutterie genaamt, dit Gilde toebehorende.

Broederschap (St. Anthonij's op de Nieuwstadt.)

1701-05-26 De verkoopinge van de landen de Scholterie genaamt in Vorden, buurschap Veltwijk gelegen, geaprobeerd.

Burgermilitie

1621-03-01 In plaats van Joh. Caldenbach tot capitain aangesteld Hendrik van Eck.

Condemnatie, sententien enz. (criminele; zie hierbij delicten) Criminele veroordelingen en uitspraken

1652-03-25 H. van Vorden zijn vrouw met een mes gekwetst hebbende, drie dagen te water en brode in Ruitenborgs Kelder gecondemneerd.

Condemnatie (Pecuniele) Geldelijke veroordelingen

1665-11-13 Zeker huijsman, uit Sieuwent en een uit Vorden geappræhendeerd op 't haalen van eetwaaren enz. uit de stad, gecondemneerd in 10. glns. voor de schouten dienaars enz.

Decreten, requisitorialen, sententien enz. Decreten, vonnissen, gerechtelijke uitspraken, enz.

1634-01-25 Decreet tussen jor. H. van Westerholt en de heeren van Limbeek en Harxen ca jor. J. van Leefdaal n.u. A. van Westerholt.

1638-10-09 Bezichtinge bij J. Gotink ca J. Enserink. Conf. 13. d. 1639. aug. 10.

1655-03-06 Decreet tussen de curateuren over de goederen van L. Janssen en H. Haak ca de heer H. van Westerholt tot Hakfort.

Douceuren, transportgelden enz. Fooien, transportgelden, enz.

1655-07-31 Tot opbouw der kerk te Vorden, 50. dlrs.

Erfuiter, erfuitinge, erffenissen enz.**Nalatenschappen, uitkeringen en ontvangers van**

1656-09-13 Op de reekeninge van 4. crediteuren van 't erfhuis van den heer scholtus Eck wegens doodschuld, verstaan niet te kunnen disponeren, voor en al eer door de erfgen. de hærediteit sub beneficio inventarii geadieerd hebbende, 't erfhuis is verburgd en inventaris daar van overgeleverd.

1656-09-17 Jor. J. van Eck tot die verburginge en inventarisatie gelast en daar toe de verzochte stukken geaccordeerd. 1657. febr. 16. Præsteerd de juratoire cautie. Conf. 1657. april 4.

1657-01-07 Jor. J. van Eck die verburginge willende doen, geantwoord eerst een inventaris over te geven.

Financien

1576-10-28 H. van der Capellen en Barner raportereren op den Wildenberg bij de vrouw van Stijrum, met eenige ridderschappen, hoofdofficieren en stadholder van den scholtus over 't opbrengen van 5000. glns. door de alinge landschap gecommuniceerd hadden.

Gasthuis, 't oude Het Oude Gasthuis

1603-07-30 't Holt, staande te Vorden te verkoopen

Gasthuis

1633-08-17 De provisoren geauthoriseerd tot verkoop van zeeker grof hout op 't Hilverdink in Vorden.

1633-06-28 Op 't verzogte advijs den provisoren geantwoord, dat Jor. H. van Westerholt in 't aflossen der rentebrief van 300. gglns. kan volstaan met 28. strs. Hollands, in plaats van Brabands.

Generaliteit en Rekenkamer

1617-09-26 Op 't schrijven van den Hove, is vermits 't vertrek van Westerholt en de ziekte van de raadsheer Goch, de burgemr. Hell ter Generaliteit gecommiteerd.

Jacht en jagtreglement

1630-12-03 Op de klachte van H. van Eck tot Medler, jagermr. in Veluwe over grote abuizen door de ingezetenen alhier in 't jagen op Veluwen gepleegd wordende, geantwoord alle devoir tot maintien goede order op de jacht te zullen doen.

Leegers te velde, en leegerlasten. Zie hierbij consenten en contributien

1627-08-06 Over de klagten van 't inëgaal en meenigvuldig baden der bouwln. te Almen door de scholtus Westerholt tot legerdiensten, aan denzelven te schrijven.

1627-07-25 Jor. H. van Eck tot Medler, als generaliteits gecomm., naar 't leger vertrokken.

Leengericht, beleeningen enz. Leengerecht en beleningen

1623-10-25 Goedgevonden dat de roedendrager J. Messemaker zig in plaats van wijlen Lennip, zig weeder met het Heer Hendriks Goed Sel in Vorden zal laten beleenen

1646-04-23 Goedgevonden door de heeren provisooren der cloosteren voor mannen van leen volmacht te doen passeren op de secrets. T. Cremer, om met lediger hand te ontfangen de stedigheid van 10. molder rogge en den smallen thiend uit Smedink in Vorden.

Liemietscheidingen Grensscheidingen

1609-05-13 Gearresteerd dat de schepenen alle jaar tussen Paaschen en Pinxteren oculaire inspectie van de limiten zullen maken. Op den aanstaande quartiersdag met den scholtus Westerholt over de limiten tussen 't schependom en scholtampt, voorts inmiddels met g(edeputeerde) van Bronkhorst en anderen diesweegens te communiceren, waartoe gecommiteerd de raadsvr. Wall en Goch

Markvergaderingen

1653-03-09 De heeren Valk en Louwerman doen raport van de vergadering der geërfden van Almen en Harfsen weegens de uitzettinge der verpondinge. De heeren Winshem en Kreijnk gecomm. om die van Vorden ten zelve einde uitgeschreven, te respecteren.

Militie ('s lands-)

1594-06-27 De heeren Bueker en Caldenbach doen raport van hun commissie aan den hove over 't door den capitain A. van Gelder inhafteren en bij den provoost zetten van den verwalter van den Wildenberg Arnold van Ruitenborg tegen

1621-03-27 Op vermaaning van zijn excell. van hier eenige militairen naar de huizen, Bronkhorst, Wildenberg enz. te zenden enz.

Molens, Molenaars, Molenwerk enz.

1587-05-03 De moolenstenen alhier afgesleeten en te Deventer geen andere te bekomen zijn, op ordonnanantie van den oversten Taxis, de moolenstenen van de jufferen te Hakfort, tot dienst van zijne majesteit te halen. Conf. Juli 11.

1664-07-29 In plaats van de gecasseerde molenaars aangesteld bij provisie de moolenaar van Arnhem van Vorden en van Brummen, mits genoegzame borg stellende enz. Conn. 30. do.

1665-10-10 Geaccordeerd die weder in de Vordensche mole te moogen steeken.

Peindingen, sommatien enz Pandingen en aanmaningen

1631-07-26 E. toe Harckel volkomen verwin erholden, hebbende op de gereede goederen van R. Raesink weegens heeren penn., bevoegd verklaard tot verkooping van de quantiteit eek, door gem. Raesink alhier binnen gebracht. Conf. sept. 23. Item dat de penn. daar van overblijvende, voor den scholtus Westerholt, of de daar toe berechtigde in verzeekeringe zullen gehouden worden. Conf. septb. 28.

Permutatien, kopingen, verkopingen enz. van stads- en kloostergoederen Ruilingen, aankopen, verkopen en transporten van en aan de stad en de kloosters

1684-10-15 Aan de heeren van Diemen verkogt 't Goed de Holve (Hoeve) onder Vorden, tegen 3½ percent van de opkomsten in 20. jaaren, 1685. maart 27. bevonden te bedragen f 1551 - 10 - ..

Raaden van Staate Raden van State

1592-09-18 De betaalinge der soldaten op den Wildenberg uit 's graafschaps contributien aan de raad te schrijven

1598-06-14 Artikelen der gezonnene restitutie van Berk aan de churforst van Coln, demantelatien der huizen Wildenberg en Ulft, en ontvestinge van eenige steeden, waar op 't advijs der gedeputeerden en magistraat gevraagd, om te dienen ter vergadering der Staten Generaal, word gelaaten aan de Generale Staten.

Ridderschap

1616-05-12 De heer van Dorth tot Dorth verklaarende zijn wooninge uit 't Stift Munster in deze stad te verplaatsen geantwoord zulks't Hof te zullen aandienen, ten einde zijn ed. weeder op landdagen verschreven worde. Adolph Ripperda tot Vorden doet gelijke verklaringe.

Scholtus van Zutphen, stadhouder, gerichtschrijver enz. Schout van Zutphen, Stadhouder, Gerechtschrijver, enz.

1591-12-14 Cantzler en raden te bedanken dat Johan Barner niet aangenoomen hebben tot stadholder, zonder de heeren eerstlijk daarop gehoord te hebben, als niet gequalificeerd zijnde, voorts dat dezelve jon. C. van Westerholt en Margaretha van Raesfelt aanschrijven wilden eertsdaags een gequalificeerd en den lande aangenoomen scholtus te stellen, om als dan een gequalificeerd stadholder te zetten enz.

1604-11-22 Borchart van Westerholt, vertoond zijn commissie van den hove als scholtus, word gratis tot burger aangenoemen, en doet den scholtusampts eed, zoo als die daar bij is geregistreerd.

1619-07-07 Klachten der geërfden in 't scholtampt, wegens 't halen van eenig garfzaat van haare goederen door de richteren van dat ampt, waarop gehoord de verklaringe der richters van Warnsveld en Vorden, dat de geërfden daartoe niet gehouden waaren, maar haar wel (c?)ederschewijze of ex gratia iets toeleiden. Conf. 1620. febr. 11.

1631-04-05 Op de ervaringe dat die van Doesborg door gecomm. naar 't Hof hadden afgezonden, om de losse van pandschap, door de landrentmr. generaal en momber aan de heer scholtus Westerholt te denuncieren, en daarmee Henrik van Eck, na gedane losse weeder te beneficieren, is tot maintien van 's stadsrechten goedgevonden, die van Doesborgh dit obtinerende, en alzoo Eck of iemand anders præsentierende, die niet te admitteren enz. Conf. mejj 27.

1631-08-27 Vermits 't overlijden van den heer scholtus van Westerholt, en dat alhier, vermoogens oude privilegien en immemorieële possessie, niemand tot de administratie van dat ampt mag gecommiteerd worden buiten wille van Haar Eerz. is op verzoek der amptjonkeren daartoe aan den Hove gerecommendeerd richter Henrik ten Broecke. Conf. 30. sept. 2. 6. nov. 9. 16.

1633-06-15 Dezelve middelen en gem. heeren verzocht die te Arnhem in 't werk te stellen. Jor. H. van Eck de voorraam der landschap tot accomodatie voorgehouden, dog het antwoord, ten aanzien van die van Doesborg geclausuleert zijnde, is zulks niet toegestaan. Jor. H. van Westerholt contentement toegezegd van den 60.e penning der stadspenn. pro jure van den griffier voor de consignatie enz.

1633-12-05 Jor. Henrik van Eck tot Medler vertoond zijn commissie als scholtus, dog is te vreden dat de in eed neming worde uitgesteld tot dat 't verschil tussen hem en Jor. H. van Westerholt zal zijn geaccomodeerd. Summitterende 't zelve in cas van stoot aan een Ed. raad. Conf. 18. do. 1635. junij 13. janu. 15. 16. 27. 29. 30. febr. 1. 2. V. Militie

1655-10-08 Rapport gedaan, en daar op bij Haar Eerz. genomineerd tot scholtus den heer Maurits Herman Ripperda tot Vorden.

1656-02-06 Joh. ten Broek vertoond zijn commissie van den heer scholtus Herman Maurits van Ripperda tot Vorden, als stadholder, met vermaaninge aan hem gedaan in simil. van 1653. janu. 18. en is van die commissie copie gemaakt tot narichtinge.

1669-02-01 E.M. Ten Broek, vertoond zijn acte als stadholder van den heer scholtus van Ripperda tot Vorden, in plaats van wijlen zijn vader J. ten Broek

Verpondinge

1633-12-03 Joost de Grote gecontinueerd in den ontvangst der pondschattinge en contributien des kerspels Vorden.

Vijand, Oorlog, Vluchtelingen.

1592-09-18 De Wildenberg van hier met eenige victualien te voorzien, tegen borgtogt dat die aldaar zullen verblijven.

Weegen, weggeld, dijken

1633-03-16 De eijgenaaren van 't huis te Vorden vrij van 't weggeld alhier, mits de burgeren dezer stad ook vrij blijven op de brug bij 't huis aldaar.

Wervinge

1634-08-02 De capitein Hakfort geacordeerd de trom alhier te moogen slaan tot wervinge van een compe. waardgelders⁶⁴, mits zig onthoudende van burgeren en inwooneren aan te neemen.

Ijzendoorn en Heer Hendriks Huis

1645-01-04 De camer van wijlen de wed. van C. Poppink in den trans van den Ijzendoorn overgelaten aan de wed. van Holle, predikant te Vorden.